RETSMØDERAPPORT
i de forenede sager C-149/91 og C-150/91 *

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1. *Den anfægtede nationale lovgivning*

Den parafiskale afgift på oplagring af korn (herefter benævnt »afgiften«), der opkræves til fordel for Office national interprofessionnel des céréales (herefter benævnt »ONIC«), indførtes ved dekret nr. 53-975 af 30. september 1953 vedrørende en markedsordning for korn og oprettelse af Office national interprofessionnel des céréales (JORF af 1.10.1953, s. 8635). Den er derefter blevet forlænget og ændret flere gange. Den nugældende afgift opkræves i henhold til dekret nr. 87-676 af 17. august 1987 om en parafiskal afgift på oplagring i kornsektoren (JORF af 19.8.1987, s. 9520), hvis ordlyd er identisk med dekret nr. 82-732 af 23. august 1982, der regulerede opkrævningen af afgiften indtil høståret 1986/1987. Dekretets artikel 1-4 er affattet således:

»*Artikel 1*

For høståret 1987/1988 og de følgende fire høstår opkræves en parafiskal afgift til dækning af nationale omkostninger ved oplagring og intervention på kornmarkedet.

Afgiften opkræves hos godkendte opkøbere og kornproducenter for alle kvaliteter blød hvede, hård hvede, byg og majs, der genafsættes eller forarbejdes. Den opkræves ligeledes hos importørerne ved import af disse kornarter.

Afgiften bæres fuldstændig af aftagerne, og provenuet tillægges Office national interprofessionnel des céréales.

Artikel 2

Den ved dette dekret indførte afgift opkræves ikke for:

— korn, der eksporteres

— certificerede frø, der byttes med korn af kurant kvalitet op til et maksimum, der fastsættes ved dekret.

Afgiften refunderes for korn, der anvendes til fremstilling af produkter, for hvilke der ydes produktionsrestitution i henhold til

* Processprog: fransk.

artikel 11 i Rådets forordning (EØF) nr. 2727/75 med senere ændringer.

Afgiften opkræves eller refunderes ligeledes for følgeprodukter, der henholdsvis importeres eller eksporteres, på grundlag af de tilsvarende mængder korn, jf. Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger.

Artikel 3

Den omstændighed, der udløser afgiften, er genafsætningen eller forarbejdningen af korn ved en godkendt kornindsamlingsvirksomhed eller kornproducent, eller importen heraf.

Artikel 4

Afgiften kan højst udgøre følgende:

— 0,30% af interventionsprisen for bløde hvede, byg og majs

— 0,20% af interventionsprisen for hård hvede.«

Gennemførelsesbestemmelserne til dette dekret blev fastsat ved bekendtgørelse af 14. marts 1988 om en oplagringsafgift og en afgift på import og eksport af korn og følgeprodukter med henblik på tillægsbudgettet for sociale ydelser på landbrugsområdet (JORF af 10.4.1988, s. 4750). I årene forud for 1987 indeholdt den årlige finanslov hjemmel til at opkræve afgiften. Afgiftssatsen, der først var fastsat til 3 FF pr. ton byg, hvede eller majs, er derefter blevet nedsat til 1,50 FF pr. ton for høståret 1989/1990 og til 0 FF for 1990/1991.

Ordningen vedrørende afgiften på import og eksport af korn og følgeprodukter blev for høståret 1986/1987 fastsat ved en ministeriel bekendtgørelse af 28. november 1986 (JORF af 27.2.1987, s. 951) og for høståret 1987/1988 ved den ovenfor nævnte ministerielle bekendtgørelse af 14. marts 1988.

2. *Hovedsagens baggrund*

Virksomhederne Sanders Adour SNC og Guyomarc'h Orthez Nutrition Animale SA (herefter benævnt »Sanders« og »Guyomarc'h«) fremstiller foder under anvendelse af bl.a. korn. Efter at virksomhederne havde erlagt afgiften ved opkøb af korn, bestred de afgiftens retmæssighed og krævede for perioden fra den 1. juli 1986 til den 31. maj 1988 tilbagebetaling i en klage, de indgav til direktøren for Services Fiscaux des Pyrénées-Atlantiques. Da klagen ikke blev besvaret inden den fastsatte frist, anlagde virksomhederne sag mod skattemyndighederne ved Tribunal de grande instance de Pau med påstand dels om ophævelse af den stiltiende afvisning af virksomhedernes klage, dels om tilbagebetaling af de erlagte afgiftsbeløb.

3. *De præjudicielle spørgsmål*

Ved domme af 28. maj 1991 har Tribunal de grande instance de Pau besluttet af udsætte

sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»— Er den oplagringsafgift, der opkræves i henhold til dekret nr. 82-732 af 23. august 1982 og dekret nr. 87-676 af 17. august 1987 en afgift med tilsvarende virkning som told, eller en diskriminerende intern afgift som omhandlet i artikel 95 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab?

— Skal afgiften anses for stridende mod reglerne i den fælles landbrugspolitik på grund af anvendelsen af provenuet til dækning af indenlandske oplagringsomkostninger?

— Skal afgiften på grund af anvendelsen af provenuet og refusionsordningerne anses for ulovlig statsstøtte, jf. traktatens artikel 92?«

4. *Retsforhandlinger*

Forelæggelsesdommene, afsagt af Tribunal de grande instance de Pau, blev registreret på Domstolens Justitskontor den 3. juni 1991.

I henhold til artikel 20, stk. 2, i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af Sanders og Guyomarc'h ved advokatfirmaet Brin-Denis, Pau, og advokat Patrick Dibout, Paris, af den franske regering ved underdirektør Edwige Belliard, Udenrigsministeriets Juridiske Afdeling, som befuldmægtiget, samt kontorchef Géraud de Bergues, Udenrigsministeriet, som stedfortrædende befuldmægtiget, og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Kommissionens juridiske konsulent Johannes Føns Buhl, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse.

Ved afgørelse af 22. januar 1991 har Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, besluttet at henvise sagen til Sjette Afdeling.

II — Sammenfatning af de skriftlige indlæg for Domstolen

1. *Forbuddet mod afgifter med tilsvarende virkning som told (traktatens artikel 9 ff.)*

Sanders og Guyomarc'h har anført, at forbuddet mod afgifter med tilsvarende virkning som told følger af traktatens artikel 9 ff. og udtrykkeligt er gentaget i artikel 18, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 2727/75 af 29. oktober 1975 om den fælles markedsordning for korn (EFT L 281, s. 1, herefter benævnt »grundforordningen«).

Det fremgår af Domstolens praksis, at en ensidigt pålagt økonomisk belastning, der rammer varer fra en anden medlemsstat ved deres overskridelse af grænsen, uanset benævnelse og opkrævningsmåde udgør en afgift med tilsvarende virkning som told (dom af 5.2.1986, sag 87/75, Bresciani, Sml. s. 129). Selv om afgiften både pålægges produkter, der overskrider grænsen, og indenlandske produkter, kan betegnelsen afgift med tilsvarende virkning kun afvises, såfremt afgiften konsekvent rammer såvel indenlandske som importerede produkter efter samme kriterier. Der skal derfor foretages en sammenligning ikke alene af afgiftssatser, men også af afgiftsgrundlag og opkrævningsvilkår (dom af 15.12.1971, forenede sager 51/71-54/71, International Fruit Company, Sml. 1971, s. 331, org. ref.: Rec. s. 1107). Det skal ligeledes tages i betragtning, hvem der modtager provenuet. En afgift, der både rammer indenlandske og tilsvarende importerede produkter, kan nemlig udgøre en afgift med tilsvarende virkning, såfremt den er begrænset til bestemte produkter og udelukkende er beregnet på at finansiere aktiviteter, som særligt kommer de beskattede indenlandske produkter til gode, således at den afgiftsbyrde, der hviler på de sidstnævnte produkter, udlignes helt eller delvis (dom af 22.3.1987, sag 78/76, Steinike, Sml. s. 595, og af 25.5.1977, sag 77/76, Cucchi, Sml. s. 987).

For så vidt angår den anfægtede afgift har Sanders og Guyomarc'h anført, at der ikke bør lægges vægt på dens parafiskale karakter eller på det forhold, at den opkræves til fordel for et andet organ end staten. Det er gældende ret, at forbuddet mod afgifter med tilsvarende virkning ikke alene omfatter rent fiskale foranstaltninger, men også mere generelt alle afgifter, som, uanset hvordan, i højere grad beskatter produkter, der overskrider grænsen, end indenlandske produkter; forbuddet omfatter desuden også de afgifter, der opkræves til fordel for et andet offentligretligt organ end staten.

På denne baggrund har Sanders og Guyomarc'h gjort gældende, at oplagringsafgiften udgør en afgift med tilsvarende virkning som en indførselstold, såvel på grund af dens anvendelsesområde som på grund af opkrævningsmåden og anvendelsen af provenuet, og at den på ingen måde har hjemmel i fællesskabsretten.

For så vidt angår anvendelsesområdet for oplagringsafgiften foreligger der forskelsbehandling mellem importerede og indenlandske produkter, idet afgiften ved import også med en forudfastsat sats rammer følgeprodukter og forarbejdede produkter, der ikke er afgiftsbelagte, såfremt der er tale om indenlandsk produktion. Selv om det medgives, at følgeprodukter af indenlandsk oprindelse er blevet afgiftsbelagt indirekte ved forarbejdningen af kornet, kan det ikke fastslås med sikkerhed, at denne afgiftsbelastning fuldstændig svarer til den, der påhviler importerede produkter.

For så vidt angår opkrævningen af afgiften anvendes der ikke samme beskatningskriterier for indenlandske og importerede produkter. For førstnævnte produkters vedkommende er den udløsende faktor nemlig genafsætningen eller forarbejdningen af kornet, mens den for de sidstnævnte simpelt hen er overskridelsen af grænsen, således at erlæggelse af afgift for importeret korn i

praksis sker tidligere end for indenlandske produkter.

For så vidt angår anvendelsen af oplagringsafgiftens provenu, nemlig dækningen af nationale omkostninger ved oplagring og intervention på kornmarkedet, er formålet med sådanne udgifter at fremme afsætningen af indenlandsk producerede lagre, idet kornimport kun er begrundet, såfremt disse samme lagre er utilstrækkelige, således at importerede varer ikke omfattes af disse udgifter.

Endelig har sagsøgerne anført, at afgiften ikke opfylder betingelserne i Domstolens praksis for at kunne undtages fra forbuddet mod afgifter med tilsvarende virkning. Den modsvarer nemlig ikke præsterede tjenesteydelser til kornimportørerne, den opvejer ikke en afgift, der opkræves på indenlandske produkter, og den har ikke hjemmel i fællesskabsretten.

Kommissionen har anført, at afgiften for så vidt angår blød hvede, hård hvede, byg og majs ikke er i strid med forbuddet mod told ved indførsel og udførsel eller mod afgifter med tilsvarende virkning. Det står fast, at afgiften rammer indenlandske og importerede produkter efter samme kriterier. Dernæst er afgiftens provenu beregnet til at dække nationale oplagringsomkostninger, ikke kun ved indenlandske produkter, men også ved produkter, der indføres fra andre medlemsstater, da interventionsorganerne har pligt til at opkøbe korn, der er høstet i Fællesskabet, og som tilbydes dem. Derimod er opkrævningen af afgiften ved import af følgeprodukter i strid med forbuddet mod afgifter med tilsvarende virkning, da ONIC ikke på nogen måde inden for interventionsordningen for korn yder støtte til disse produkter.

Den franske regering, der henviser til sit indlæg i sag C-235/90, Morvan, hvori der er afsagt dom den 19. november 1991, har ikke taget stilling til spørgsmålet om afgifter med tilsvarende virkning.

2. *Forbuddet mod diskriminerende interne afgifter (traktatens artikel 95)*

Sanders og Guyomarc'h har indledningsvis anført, at det er vanskeligt at sondre mellem afgift med tilsvarende virkning som told og diskriminerende intern afgift som omhandlet i EØF-traktatens artikel 95. Det følger af Domstolens praksis, at forbuddet i den sidstnævnte bestemmelse har karakter af lex specialis i forhold til bestemmelsen om afgift med tilsvarende virkning (dom af 16.6.1966, sag 57/65, Lütticke, Sml. 1965-1966, s. 199, org. ref.: Rec. s. 293), og at en og samme afgift følgelig ikke samtidig kan tilhøre begge de nævnte kategorier (dom af 18.6.1975, sag 94/74, IGAV, Sml. s. 699, og af 22.3.1977, ovennævnte sag 78/76).

Hvis det for så vidt angår kornsektoren antages, at afgiften henhører under en almindelig ordning om interne afgifter, vil den være i strid med traktatens artikel 95, både på

grund af dens opkrævningsmåde og anvendelsen af provenuet. For så vidt angår opkrævningsmåden har Domstolen i dom af 31. maj 1979 (sag 132/78, Denkavit Loire, Sml. s. 1923) fastslået, at afgiften for at opfylde kravene i bestemmelsen skal have samme udløsende omstændighed for indenlandske og importerede produkter og skal pålægges på samme stadium i omsætningen. Domstolen har bl.a. fastslået, at en intern afgift, der skal erlægges af importørerne ved overskridelsen af grænsen og med en betalingsfrist, der er forskellig fra fristen for indenlandske produkter, er i strid med artikel 95 (dom af 27.2.1980, sag 55/79, Kommissionen mod Irland, Sml. s. 481). Gennemgangen i forbindelse med afgift med tilsvarende virkning har vist, at afgiftspålæggelsen ikke finder sted på samme stadium i omsætningen, da importerede produkter afgiftsbelægges ved overskridelsen af grænsen, uanset hvornår de genafstås af den godkendte kornindsamlingsvirksomhed, som har modtaget dem, mens indenlandske produkter først afgiftsbelægges enten ved genafståelsen eller forarbejdningen ved producenten.

I øvrigt er der retligt ingen begrundelse for denne diskriminerende interne afgift. I dommen af 7. april 1987 (sag 196/85, Kommissionen mod Frankrig, Sml. s. 1597) fastslås, at selv om medlemsstaterne frit kan indføre en differentieret afgiftsordning for visse produkter efter objektive kriterier, er sådanne forskelle kun forenelige med fællesskabsretten, hvis de forfølger formål i den økonomiske politik, der også er forenelige med kravene i traktaten og i afledt ret, og hvis den pågældende afgiftsordning er udformet således, at der ikke sker nogen form for direkte eller indirekte forskelsbehandling af varer indført fra andre medlemsstater eller nogen form for beskyttelse af konkurrerende indenlandsk fremstillede varer. I dette tilfælde er grundlaget for den diskriminerende afgiftsordning for indenlandsk kornproduktion og importeret korn imidlertid ikke objektive kriterier, da der i begge tilfælde er tale om de samme produkter. Dernæst forfølger differentieringen ikke formål i den nationale økonomiske politik, der er forenelige med kravene i traktaten og navnlig i den fælles landbrugspolitik, hvis grundlag er fri bevægelighed for landbrugsprodukter i Fællesskabet.

For så vidt angår følgeprodukter er afgiften i strid såvel med artikel 95, stk. 1, som med stk. 2. Overtrædelsen af stk. 1 følger af, at de importerede produkter afgiftsbelægges med et forudfastsat beløb, hvorfor der ikke er tale om en nøjagtig udligning af de afgiftsbeløb, der indirekte er pålagt de samme produkter af indenlandsk oprindelse. Overtrædelsen af stk. 2 følger af, at mange følgeprodukter afgiftsbelægges ved indførslen, hvorimod indenlandske produkter, der ikke indeholder korn, men som udgør mulige alternativer for brugerne, overhovedet ikke er pålagt denne afgift.

Den franske regering har anført, at den anfægtede afgift ikke er forbudt efter artikel 95. Det er nemlig ubestridt, at afgiften rammer indenlandske og importerede produkter på samme måde. For så vidt angår anvendelsen af provenuet af afgiften fremhæver regeringen, at også importeret korn kan være genstand for intervention på fransk område og således også omfattes af de oplagringsmuligheder, som delvis finansieres via den anfægtede afgift.

Kommissionen har anført, at Domstolen i domme af 21. maj 1980 (sag 73/79, Kommissionen mod Italien, Sml. s. 1533) og af 22. september 1988 (sag 212/87, Etablissement Laroche Frères, Sml. s. 5075) har fastslået, at en intern afgift indirekte kan ramme produkter fra andre medlemsstater hårdere end nationale produkter, hvis afgiften udelukkende eller i det væsentlige tjener til at finansiere en støtte, som alene ydes de nationale produkter. I nærværende tilfælde omfatter de interventioner, der finansieres via afgiftsprovenuet, ikke alene indenlandske produkter, men også importerede produkter. Derfor er afgiften ikke i strid med artikel 95, således som denne fortolkes af Domstolen.

Kommissionen henviser ligeledes til sine bemærkninger i forbindelse med afgifter med tilsvarende virkning og foreslår følgende besvarelse af det første præjudicielle spørgsmål:

»En afgiftsbyrde, der pålægges indenlandske og importerede produkter efter samme kriterier, er i strid med traktatens artikel 9 ff. eller artikel 95, såfremt den tjener til at finansiere foranstaltninger, der er mere fordelagtige for indenlandske produkter end for produkter, der er importeret fra en anden medlemsstat.«

3. *Afgiftens foreneliged med reglerne i den fælles landbrugspolitik*

Sanders og *Guyomarc'h* har anført, at der foreligger en omfattende retspraksis, hvorved Domstolen har fastslået, at når Fællesskabet i henhold til traktatens artikel 40 har oprettet en fælles markedsordning inden for en bestemt sektor, er medlemsstaterne forpligtet til ikke at gøre undtagelser fra denne ordning og til ikke at tilsidesætte den (dom af 29.11.1978, sag 83/78, Pigs Marketing Board, Sml. s. 2347, og af 26.6.1979, sag 177/78, Pig and Bacon Commission, Sml. s. 2161). Domstolen har navnlig fastslået, at formålet med de fælles markedsordninger kan tilsidesættes af nationale beskatningsforanstaltninger, som kan have en væsentlig, måske tilsigtet, indflydelse på markedsprisen og derigennem på landbrugsproduktionens struktur (dom af 10.3.1981, forenede sager 36/80 og 71/80, Irish Creamery, Sml. s. 735, og af 26.10.1983, sag 297/82, De Samvirkende Danske Landbrugsforeninger, Sml. s. 3299).

Anvendelsen af disse principper i denne sag indebærer, at det må antages, at oplagringsafgiften kan have en væsentlig indflydelse på markedsprisniveauet og kan føre til, at navnlig producenter af foder i stedet for afgiftsbelagte produkter anvender substitutionsprodukter, der ikke er afgiftsbelagt. Afgiftens relativt ringe størrelse er ikke noget argument for, at den ikke kan have en væsentlig indflydelse som krævet i retspraksis. Den franske regering har selv erkendt dette og har nedsat afgiften til halvdelen i 1989 og til 0 i 1990. Afgiftens væsentlige indflydelse bekræftes også af, at brugerne af kornet, nemlig foderfabrikanterne, har ændret deres indkøbsvaner. Der er tale om en industri, der er baseret på stor omsætning og lille avance, hvor råvareomkostningerne er meget høje, hvorfor foderfabrikanterne på grund af afgiften har været tvunget til at anvende substitu-

tionsprodukter for korn. Afgiften har derfor i den pågældende periode været en forstyrrende faktor på det fælles landbrugsmarked.

Den franske regering har indledningsvis anført, at formålet med afgiften er at dække en del af ONIC's finansielle udgifter ved gennemførelsen af interventionsproceduren, som ikke betales af EUGFL. Den godtgørelse, som EUGFL udbetaler, er nemlig ikke tilstrækkelig til at dække de reelle interventionsomkostninger, da EUGFL anvender en gennemsnitsrentesats, som straffer de lande, der som Frankrig har højere rentesatser. Da afgiftsprovenuet ikke altid kan svare nøjagtigt til ONIC's faktiske omkostninger, er der oprettet en reservekonto på organets budget under afsnittet »oplagring«, således at der kan foretages tilpasninger over flere år.

Det følger af Domstolens retspraksis vedrørende bidrag, der opkræves hos landbrugsproducenter, men som må finde tilsvarende anvendelse for alle afgifter, der opkræves, at det er retsstridigt at pålægge producenter, som ikke er tilsluttet en producentorganisation, en forpligtelse til at deltage i finansieringen af midler og fonde, som er oprettet af en producentorganisation, såfremt den tjener til at finansiere virksomhed, som i sig selv er i strid med fællesskabsretten (dom af 25.11.1986, sag 218/85, Le Campion, Sml. s. 3513, og af 22.9.1988, sag 212/87, Unilec, Sml. s. 5075). Dette er ikke tilfældet i denne sag, da interventionsorganets opkøbsforpligtelse og det deraf følgende behov for oplagring af korn følger direkte af fællesskabsreglerne om den fælles markedsordning for korn.

Dernæst udgør afgiften ikke en foranstaltning, der kan forstyrre de fælles markedsordningers funktion, jf. dommene af 27. februar 1985 (sag 55/83 og sag 56/83, Italien mod Kommissionen, Sml. hhv. s. 683 og s. 703), eller gribe ind i prisdannelsesmekanismen, som følger af den fælles ordning (dom af 29.6.1978, sag 154/77, Dechmann, Sml. s. 1573). Dækningen af ONIC's finansieringsomkostninger via oplagringsafgiften medfører nemlig ikke nogen fordel for de landmænd, som omfattes af interventionsreglerne. Den franske regering har valgt at lade brugerne bære denne afgift, men den havde kunnet anvende en finansiering direkte via statsbudgettet. Afgiften har ingen betydning for markedsforsyningen eller prisniveauet på grund af dens ringe størrelse, og fordi der findes andre parafiskale afgifter, der rammer konkurrerende landbrugsprodukter, hvilket udelukker en eventuel fortrængning af korn fra markedet.

Kommissionen anfører, at der ikke på den afledte fællesskabsrets nuværende udviklingstrin findes en bestemmelse i EUGFL-lovgivningen, som udtrykkeligt tillader eller forbyder de nationale myndigheder at overvælte den del af interventionsomkostningerne, der ikke dækkes af EUGFL, på de erhvervsdrivende.

Kommissionen er af den opfattelse, at opkrævningen af en parafiskal afgift ikke i sig selv er i strid med traktaten. En sådan afgift kan imidlertid anfægtes, såfremt det viser sig, at den på grund af dens størrelse, varighed og beregningsmåde udgør en foranstaltning, hvorved en medlemsstat forsætligt opstiller hindringer for Fællesskabets formål,

nemlig at sikre en bestemt indtægt for en kategori landmænd ved hjælp af garantiprisordningen. Den pågældende afgift, der opkræves på al markedsført korn i Frankrig, men fuldstændigt bæres af kornbrugerne, har imidlertid ingen indflydelse på landmændenes indtægter og kan derfor ikke anfægtes på grundlag af de i Domstolens praksis fastsatte kriterier. Desuden er det ubestridt, at ONIC's virksomhed ikke kan anses for uforenelig med bestemmelserne i den fælles landbrugslovgivning.

Ifølge Kommissionen bør det andet præjudicielle spørgsmål derfor besvares således:

»En national lovgivning, som pålægger både producenter og importører at overholde regler, der fastsættes af en brancheorganisation for markedsføring af et landbrugsprodukt, og at deltage i finansieringen af organisationens virksomhed, kan kun anses for at stride mod den fælles landbrugslovgivning, såfremt dens virksomhed som sådan er i strid med disse bestemmelser.«

4. *Betegnelsen af oplagringsafgiften som statsstøtte, der er forbudt efter traktatens artikel 92*

Sanders og *Guyomarc'h* har for det første anført, at grundforordningens artikel 22 udtrykkelig fastslår, at traktatens artikel 92, 93 og 94 finder anvendelse på fremstilling af og handel med kornprodukter; for det andet, at artikel 92, stk. 1, i henhold til Domstolens praksis har direkte virkning, at den kan finde anvendelse på nationale afgiftsforanstaltninger, og at den ikke nødvendigvis og udelukkende vedrører finansiering via statslige ressourcer, men også vedrører støtte, som ydes og forvaltes af offentligretlige eller privatretlige organer, der er oprettet med henblik herpå.

For så vidt angår denne sag har Sanders og Guyomarc'h gjort gældende, at oplagringsafgiften refunderes (artikel 2, stk. 3, i dekret nr. 87-676) for korn, der anvendes til fremstilling af produkter, der er omfattet af produktionsrestitutionsordningen i artikel 11 i grundforordningen, navnlig stivelsesprodukter, mens denne refusion ikke omfatter importerede stivelsesprodukter. Denne uberettigede refusionsordning må nødvendigvis anses for støtte til driften af den franske stivelsesindustri. Dette må ligeledes være Kommissionens opfattelse, idet denne ved beslutning af 7. marts 1990 har indledt den i traktatens artikel 93 omhandlede procedure mod Frankrig.

Dernæst er der tale om en overtrædelse af traktatens artikel 96 derved, at refusionen ved eksport af et vist antal produkter, såsom grove og fine gryn af blød og hård hvede samt mel af blød eller hård hvede, er højere end den erlagte afgift. Denne form for refusion må anses for statsstøtte til eksport af de pågældende produkter, som Kommissionen er underrettet om, og som derfor er ulovlig.

Ifølge *den franske regering* bør det tredje præjudicielle spørgsmål besvares med, at privatpersoner i henhold til fast retspraksis ikke ved nationale retsinstanser kan påberåbe sig artikel 92, der ikke har direkte virkning, medmindre den er blevet konkretiseret ved retsakter af almen rækkevidde, jf. artikel 94, eller ved beslutninger i henhold til artikel 93, stk. 2, hvilket ikke er tilfældet i denne sag (dom af 19.6.1973, sag 77/72, Capolongo, Sml. s. 611).

Kommissionen har bekræftet, at den har taget stilling til refusionsordningen for afgiften på korn, der anvendes til fremstilling af visse produkter, i forbindelse med, at Frankrig underrettede den om et forslag til et dekret om ændring af artikel 2, stk. 3, i dekret nr. 87-676, hvorved der indførtes refusion af afgiften for korn, der forarbejdes af stivelsesindustrien og af majsmøllerne for så vidt angår fine majsgryn til bryggerierne. Kommissionen fandt, at en sådan foranstaltning var ulovlig driftsstøtte, og har indledt proceduren i artikel 93, stk. 2.

Kommissionen er af den opfattelse, at afgiftsfritagelsen for så vidt angår eksporteret korn og refusionen ved eksport af visse følgeprodukter ligeledes er driftsstøtte, der er uforenelig med det fælles marked.

Disse foranstaltninger medfører for det første fare for, at den fælles markedsordning for de pågældende produkter hindres i at fungere som tilsigtet; for det andet kan de ikke have nogen varig virkning på de strukturelle forbedringer i den pågældende sektor.

Kommissionen foreslår derfor, at det tredje præjudicielle spørgsmål besvares således:

»Traktatens artikel 92 er til hinder for, at en støtte kan anses for forenelig med det fælles marked, såfremt den også finansieres ved en skattelignende afgift, der rammer importerede produkter med oprindelse i en anden medlemsstat.

Artikel 92 er ligeledes til hinder for en eksportstøtte i form af refusion af en afgift eller en afgiftsfritagelse samt for en driftsstøtte i form af refusion af en afgift ved forarbejdning af korn.«

G. F. Mancini
Refererende dommer